

30.000 ste Last Post : Ode aan de Ode

teksten : Internet , Last Post Association

Op 9 juli 2015 om 20u 's avonds zal er voor de 30.000ste keer de Last Post worden geblazen aan de Menenpoort te Ieper. Een beetje geschiedenis gaat hier vooraf .

Het ontstaan van de melodie. Een waargebeurd verhaal dat iedereen moet kennen!

Alles begint in 1862, tijdens de Amerikaanse burgeroorlog. Als het leger van de Unie onder leiding van kapitein Robert Ellicombe (Noordelijke Staten) zich in de omgeving van Harrison's Landing (Virginia) bevindt, staat tegenover hen aan de andere kant van deze smalle landsgrens het leger van de Confederatie (Zuidelijke Staten). Tijdens een nacht hoort kapitein Ellicombe het gekreun van een gewonde soldaat. Hij weet niet of het een militair van de Unie is, of van de Confederatie en hij besluit om ondanks het gevaar de gewonde te gaan zoeken, teneinde hem enige medische verzorging te kunnen bieden.

Onder het gebulder van kanonnen en het geweervuur sluipt hij tot bij de gewonde soldaat en brengt hem naar zijn linies over. Daar stelt hij vast dat het een vijandelijk soldaat is. De soldaat overlijdt enkele ogenblikken later. De kapitein belicht met een lantaarn het gezicht van de soldaat en ziet dat het zijn eigen zoon is.

Deze studeert namelijk muziek in het Zuiden en bij het uitbreken van de oorlog neemt hij, zonder zijn vader hiervan te verwittigen, dienst in het leger van de Zuidelijken. Ondanks de vijandelijke status van zijn zoon, vraagt de gebroken man de volgende morgen aan zijn oversten om zijn zoon met militaire eer te mogen begraven. Zeer uitzonderlijk wordt zijn verzoek ingewilligd. De kapitein vraagt ook of de muziekkapel van het leger de begrafenis mag begeleiden. Daar het om een vijandelijk soldaat gaat wordt hem dit geweigerd.

Uit respect voor de vader krijgt hij echter één muzikant toegewezen. De kapitein kiest voor een hoornblazer. Hij vraagt deze muzikant om de noten te spelen, neergeschreven op een velletje papier, dat hij in de jaszak van het uniform van de jonge militair, die zijn zoon is, heeft gevonden.

De tekst is als volgt :

Day is done. Gone the sun.
From the lakes. From the hills.
From the sky. All is well.
Safely rest. God is nigh.
Fading light. Dims the sight.
And a star. Gems the sky.
Gleaming bright. from afar.
Drawing nigh. Falls the night
Thanks and praise. For our days.
Neath the sun. Neath the stars
Neath the sky. As we go.
This we know. God is nigh

Zo ontstond de ingrijpende melodie «The Last Post», een melodie die tegenwoordig op iedere militaire begrafenis weerklinkt. Een ingekorte versie wordt elke avond aan de «Menenpoort» in Ieper gespeeld door de klaroenblazers van de brandweer. En dit sinds 1928...

De Last Post Association is een Ieperse vrijwilligersorganisatie die werd opgericht in 1928 door het toenmalige hoofd van de politie, Pierre Vandenbraambussche, en organiseert sindsdien elke avond de Last Post plechtigheid onder de Menenpoort. Zij stelt zich als doel deze traditie onbeperkt in stand te houden. De Last Post Association wil bijdragen tot alles wat de betekenis van het eerbetoon aan de in de Eerste Wereldoorlog gesneuvelde geallieerde militairen kan versterken. Ze wil ook eerbied opwekken voor alles wat de Menenpoort vertegenwoordigt : het offer en het lijden, maar ook de solidariteit, het plichtbewustzijn en de heldhaftigheid van de soldaten die aan de strijd deelnamen.

De klaroenblazers van de organisatie zijn traditioneel vrijwilligers van de lokale brandweer en dragen daar het uniform van.

Missie

Trouw aan de statuten, wil de Last Post Association, de soldaten van het Britse Rijk die het leven lieten tijdens de Grote Oorlog van 1914-'18, eren en herdenken. Hierdoor wordt dankbaarheid betoond, elke dag opnieuw, aan hen die streken en sneuvelden voor het herstel van de vrede en de onafhankelijkheid van België.

De Menenpoort is hiervoor een uitgelezen plek, aangezien op de wanden van de indrukwekkende poort de namen staan gebeiteld van 54.896 soldaten van de Commonwealthlanden die in de Eerste Wereldoorlog sneuvelden en van wie geen identificeerbaar stoffelijk overschot werd gevonden. Ofwel liggen ze verloren in de Ieperse velden, ofwel op een van de vele oorlogsbegraafplaatsen rond Ieper, met op de grafsteen de vermelding Known Unto God. Het gaat om de namen van de vermiste militairen uit het Gemenebest tot aan de slag bij Langemark (16 augustus 1917). De Menenpoort werd ook gekozen omdat dit de plaats was waarlangs vele soldaten naar het front trokken, vaak om nooit meer terug te keren.

Op de Menenpoort konden niet alle namen vermeld worden, vandaar dat de vermisten vanaf die datum op het Tyne Cot Memorial vermeld staan. Voor de vermisten uit Nieuw-Zeeland en Newfoundland werden elders aparte gedenktekens opgericht.

De betekenis van de plechtigheid is in de loop der jaren wat uitgebreid: wanneer de Last Post geblazen wordt, worden niet alleen de gesneuvelden van het Britse Gemenebest herdacht, maar evenzeer de Belgische, Franse en andere geallieerden die meevochten.

Symboliek

Iedere dag kort voor twintig uur legt de politie het verkeer stil aan de Menenpoort: het dagelijkse leven houdt even halt om met de Last Postplechtigheid terug te keren naar '14-18' en de gevallen soldaten te eren en te gedenken.

De Last Post is oorspronkelijk het klaroengeschal dat in het Britse en andere legers het einde van de werkdag aankondigde. In die context staat de Last Postplechtigheid voor een laatste vaarwel aan de gesneuvelden.

De Reveille werd traditioneel gespeeld bij het aanvang van de dag, om de troepen wakker te maken en hen tot de plicht op te roepen. In de context van de Last Postplechtigheid symboliseert de Reveille niet enkel het terugkeren naar het dagelijkse leven na de plechtigheid, maar eveneens de wens van eeuwige rust voor de gesneuvelden.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd, onder de Duitse bezetting, de ceremonie verboden. De hele oorlog door werd een vervangende ceremonie gehouden op Brookwood Military Cemetery, in Surrey. Op 6 september 1944, dag waarop de 1e Pantserdivisie (Polen) Ieper bevrijdde, werd de traditie hernomen, ondanks het feit dat toen nog gevochten werd in andere delen van de stad.

Deelname aan de Last Post plechtigheid

Elke avond om 20 uur precies wordt het verkeer onder de Menenpoort stilgelegd om de klaroenblazers van de Last Post Association de kans te geven hun eerbetoon te blazen ter nagedachtenis van de soldaten die in de Eerste Wereldoorlog op Belgisch grondgebied vochten en sneuvelden. Deze dagelijkse Last Postplechtigheid is vrij toegankelijk voor iedereen.

Op aanvraag kan aan groepen of personen die de missie van de Last Post Association steunen worden toegestaan aan de plechtigheid deel te nemen. Ze kunnen tijdens de dagelijkse plechtigheid een krans neerleggen ter nagedachtenis aan de gesneuvelden. Muziekbands, koren en andere groepen die de plechtigheid wensen op te luisteren kunnen daartoe eveneens een verzoek indienen. Deze plechtigheden vangen ook aan om 20 uur, maar kennen een uitgebreider verloop dan de gewone plechtigheid.

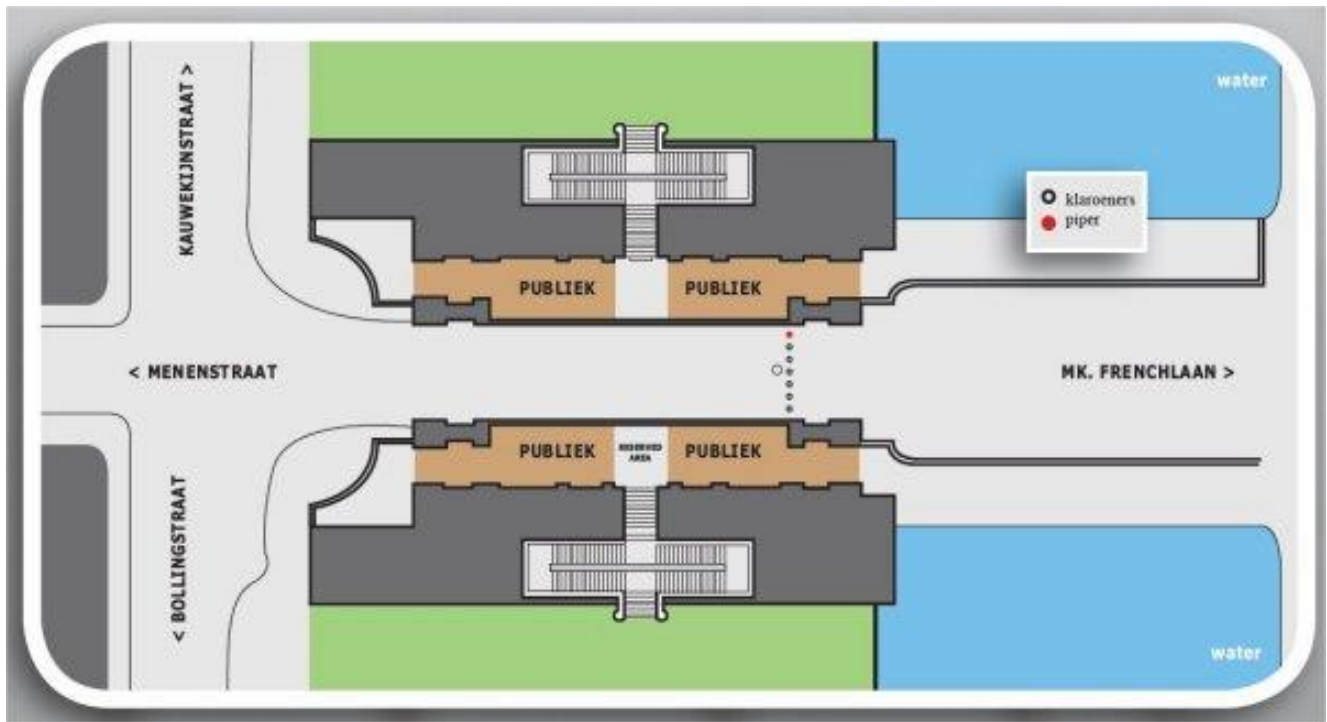
Verloop van een uitgebreide Last Postplechtigheid

Geef acht
Gebed en/of toespraak
Last Post
Exhortation (uit 'For the fallen' van L. Binyon)
1 minuut stilte
Lament
Kransneerlegging
Reveille
Volkslied(eren)

Houding onder de poort

Ten einde de herdenkingsceremonie op gepaste wijze te laten doorgaan, vragen wij een waardige houding van de aanwezigen:

Neem enkel plaats op het voetpad zoals aangeduid op het plan hieronder.
Neem stilte in acht gedurende de hele plechtigheid.
Applaudisseer niet tijdens of na de plechtigheid.

Van Links naar rechts :

Dirk Vandekerckhove	56 jaar	klarenblazer sinds 1984
Rik Vandekerckhove	56 jaar	klarenblazer sinds 1982
Christophe Wils	41 jaar	klarenblazer sinds 2010
Antoine Verschoot	90 jaar	klarenblazer sinds 1954
Filip Top	47 jaar	klarenblazer sinds 2007
Raf Decombel	55 jaar	klarenblazer sinds 2000
Tonny Desodt	36 jaar	klarenblazer sinds 1995
Jan Callemeijn	41 jaar	klarenblazer sinds 2008

30.000 ste Last Post : Ode aan de Ode

Als de Last Post wordt geblazen, staan de sterren en planeten stil.

De wind houdt de adem in, de regen stopt, de maan verbleekt.

Er is vrede op aarde, er hangt weemoed in de lucht.

Uit de hemel slaat een mededogen over alle hoofden neer.

De klaroenen klinken als misthoorns.

Uit de nevels staan de doden op, zacht en teder.

Er dwarrelt sterrenstof. Rozenblaadjes. Klaprozen.

Alles is rustig onder de Menenpoort, maar de vrede heeft een valse schijn.

De Last Post blaast ons terug, naar de oude wereld van dodenakkers, en vertrapte weidegrond, de stank die over de slagvelden hangt.

In de modder van de loopgraven drijven wolken mosterdgas.

De horror van de Eerste Wereldoorlog is een opengesperde muil.

Een stille kreet bestorven in de monden van duizenden verloren zielen.

Jonge mannen gebeiteld in een koude, kille lijst van namen.

Gestorven voor het vaderland, beweend in het moederland.

Elke avond om 20.00 u. stipt blazen klaroeners de namen weer tot leven.

Een laatste eresaluut voor de gevallenen, het einde van de werkdag.

Daarna klinkt de reveille, het ontwaken, opstaan en weer doorgaan.

De eeuwige wederkeer, schepping, rijping, dood.

Generaties verdwijnen, verhalen verdampen, maar de herinnering mag nooit vergaan.

De Last Post herinnert niet alleen, zij houdt de hoop in stand.

Zij roept de stad en de wereld tot de orde.

Onder de Menenpoort voltrekt zich avond na avond een volstrekt legitiem ritueel.

Opdat wij nooit zullen vergeten, maar vooral opdat wij tot in de eeuwen der eeuwen zullen inzien, dat elke oorlog, waar ook ter wereld, een aanslag is op het fundament van onze beschaving.

Wim Opbrouck.